

TÜRKÇE VE ALMANCADAKİ ORTAK LSD JARGONUNUN SEMASİYOLOJİK ANALİZİ

Utku TANRIVERE

Öz: Farklı amaç ve işlevlere hizmet eden jargon, uyuşturucu maddeler bağlamında da sıklıkla kullanılmaktadır. Bu inceleme kapsamında yapılan önsel çalışmalarda LSD (liserjik asit dietilamid) maddesi için Almanca ve Türkçede kayda değer miktarda ortak jargon örneği bulunduğu, bunların iki ayrı dil ailesindeki iki farklı dilde de aynı anlamlarda kullanıldığı görülmüştür. Dil, tıpkı kültür gibi, sosyal bir grup (kavim, toplum, halk, millet...) tarafından şekillendirilmekte ve bir dilin içerisinde yer alan jargonlar da, konuşucularının bir araya gelerek oluşturduğu topluluk tarafından biçimlendirilmektedir. Bu sırada kaçınılmaz olarak kültür ve dil arasında karşılıklı bir ilişki (döngü) oluşmakta, dil; kültürü, kimliği ve değerleri yansıtan bir nitelikle var olmaktadır. Yapılan çalışmada; her iki dildeki ortak LSD jargonuna ait kavramlar, nasıl ve neye göre oluşturulduklarının tespit edilebilmesi için; gösterebilimsel, anlambilimsel ve kültürel olarak incelenmiş, ayrıca Kant'ın değerlendirme kategorileri bağlamında ele alınmıştır. Kavram, kelime anlamı ve jargon anlamı ile bunların birbirleri arasındaki ilişkiden hareketle jargon oluşturma (adlandırma) sürecindeki etkenler tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Gösterebilim, anlambilim, semasiyoloji, jargon, uyuşturucu madde, LSD, liserjik asit dietilamid.

The Semasiological Analysis of Common LSD Jargon in Turkish and German

Abstract: Jargon, that serves different purposes and functions, is also often used in terms of narcotic substances. Prior studies have shown that there is a remarkable amount of common jargon samples, in German and Turkish using the same meaning in the two languages that belong to different language families. Language, just like culture, is formed by a social group (tribe, society, folk, nation...) and jargons within languages are formed as well by the society, constituted by its gathered speakers. Moreover, a correlative relation (loop) inevitably occurs between culture and language, and language comes into existence within a culture, an identity and morality framework. This study examines semiotic sematic and cultural concepts belonging to the common LSD jargon of both languages to determine the mechanisms and relativity of their construction. Kant's judgement categories were also utilised. Within this framework, the paper examines the meaning of words and jargon and their conceptual relation in the construction of the jargon-forming (naming) process.

Key words: Semiotics, semantics, semasiology, jargon, drugs, LSD, lysergic acid diethylamide.

Giriş

1. Jargon

Jargon, “aynı meslek veya topluluktaki insanların ortak dilden ayrı olarak kullandıkları özel dil veya söz dağarcığı” olarak tanımlanan, Türkçeye Fransızcadan geçmiş bir kavramdır (TDK, 2016). Kelimenin kaynak dildeki anlamı ise “anlaşılmaz homurtu” olarak ifade edilebilir (Duden, 2016).

Bu bağlamda jargon; belirli ve ortak bir ilgi alanını, meslek veya uzmanlığı, yaş grubunu ya da sosyal grubu paylaşan kişilerin dilsel ifadelerini kapsamaktadır (Yıldız, 2010, s. 114). Niteliği böylelikle açıklanabilecek dil kullanımı aynı zamanda “grup dili”, “özel dil” veya “sosyolekt” olarak da adlandırılmaktadır (Aksan, 1977, s. 86).

Jargonun temel işlevleri, aşağıdaki şekilde sıralanabilir (Allan & Burridge, 2006, s. 58).

- Teknik veya mesleki bir dil olarak kullanılmaktadır.
- Grup kimliğini korumak ve güçlendirmek amacıyla kullanılmaktadır.
- Jargonu anlamayan kimseleri dışlamak ve iletişim sürecinin dışında tutmak amacıyla kullanılmaktadır.

Bu bağlamda, jargonun işlev ve amacının, kullanıldığı gruba göre farklılık gösterdiği söylenilebilir. Örneğin; aynı mahallede yaşayan 12-16 yaşlarındaki çocuklardan oluşan sosyal bir gruptaki jargonun, grup kimliğinin oluşumuna yönelik ve gruba aidiyeti güçlendirme maksatlı olduğu varsayılabilir. Buna karşın, yine sosyal bir grup olarak, uyuşturucu madde ticareti yapan bir çete tarafından kullanılan jargonun amacının ise “diğer” insanları iletişim sürecine dahil etmemek ve böylelikle gizlilik sağlamak olduğu söylenilebilir. Dilsel göstergelerin, bir kavram ile imgeyi bünyesinde barındırarak bunlar arasında ilişki kurduğu göz önünde bulundurulduğunda (Saussure, 2001, s. 77), temel işlevi gizlilik sağlamak olan bir jargon bağlamında söz dağarcığı, uzlaşım (ölçünlü) dilin kavram ve imge ilişkisinden uzak olmalıdır.

Suç örgütünün kullanmakta olduğu jargon tümdengelimi veya tümevarımsal yöntemlerle çözümlenmediği müddetçe, telefon kayıtları da dahil olmak üzere konuşma ve yazışmaların içeriği, kendi başına yeterli ve güçlü bir delil niteliği taşımayacaktır. Bu nedenle örgütlerin kullanmakta olduğu jargonun çözümlenmesi, soruşturma ve kovuşturma süreçleri bağlamında büyük önem taşımaktadır.

Bir dil, algılama ve dolayısıyla anlam aracılığıyla şekillendirilmektedir. Diğer taraftan sosyal bir varlık olarak toplum, kendi kültürünü oluşturmakta ve şekillendirmektedir. Dil ve kültür birlikteliğinden ise toplumun sürekliliğini

sağlayan “kimlik” ve “değer” olguları ortaya çıkmaktadır. Başta da belirtildiği gibi dili, dolayısıyla kavramları yaratan toplumlar, bunlar aracılığıyla kendi kimliklerini de yansıtmaktadırlar.

2. Kant’ın Değerlendirme Kategorileri

Immanuel Kant’a göre, zihnin dört temel değerlendirme kriterini yansıtan kategoriler, değerlendirme ve düşünmenin araçlarıdır. Bu kategoriler, kendisi tarafından “Saf Aklın Eleştirisi” (Kritik der reinen Vernunft) isimli eserinde sırasıyla nicelik, nitelik, ilişki ve keyfiyet¹ olarak belirtilmektedir (Kant, 1900, ss. 93-95).

İnsanlar, çevrelerini ve çevrelerindeki şeyleri bu kriterlerle değerlendirmekte, algılamakta, bu değerlendirmenin sonucundaysa “şey”i bir veya daha fazla kategoriyle bağdaştırmaktadır. Bu nedenle şeylerin yansıttığı ve algılanabilen özelliklerin tümü, adlandırma süreci için önem taşımaktadır. Sonuç olarak da belirtilen kategoriler; ismi, diğer bir deyişle göstergenin gösteren boyutunu etkileyerek bir ilişkiye yol açmaktadır.

3. Amaç

Bu çalışmanın amacı ise LSD (liserjik asit dietilamid) maddesi için hem Türkçe hem Almanca dillerinde ortak olarak görülen jargonun semasiyolojik karşılaştırmasını sunmaktır. Bunun için “LSD” yerine iki dilde de ortak olarak kullanılan kelimeler, yani jargon; gösterge, anlam, kültür ve değerlendirme kategorileri bakımından incelenecektir. Bu analiz neticesinde, her iki dilde de kullanılan ortak jargonun temel işlevi de ortaya çıkacaktır. Aynı bağlamda iki farklı dil dolayısıyla iki farklı topluluğun, LSD maddesi yönünden bir ilişkisi bulunup bulunmadığı da, daha önce değinilen anlam, dil, toplum ve kültür ilişkisiyle sınırlanmış olacaktır.

4. LSD Hakkında Genel Bilgi

LSD (liserjik asit dietilamid), liserjik asidin yarı-sentetik bir türevi ve tüm zamanların bilinen en güçlü halüsinojenlerinden biridir (UNODC, 2008, s. 9). Örneğin; 0,05 miligram LSD, bir insanın algı ve düşünce biçimiyle ruhsal durumunu değiştirmek için yeterlidir. Renksiz, tatsız ve kokusuz olan bu madde 1938 yılında Dr. Albert Hoffman tarafından keşfedilmiş, etkileri ise ancak 1943 yılında kendisi tarafından tesadüfen fark edilmiştir (Csiernik, 2011, s. 123).

1960’lı ve 1980’li yıllar arasında (özellikle “hippi” hareketi kapsamında) LSD’nin narkotik madde olarak tüketimi en yüksek seviyesine ulaşmış olmakla beraber günümüzde resmi ve uluslararası mücadele ile alınan önlemler dolayısıyla daha az tüketilmektedir (EMCDDA, 2013).

---

¹ Quantität, Qualität, Relation, Modalität.

Hap veya sıvı olarak yutulabildiği gibi ayrıca çeşitli kağıtlara emdirilerek yutulmakta ya da bu kağıtlar dil üzerinde emilerek veya dil altında bekletilerek de kullanılmaktadır (NIDA, 2016).

5. Veri Toplama ve Yöntem

Türkçedeki uyuşturucu madde jargonuna ilişkin örnekler, 2016 yılının Haziran-Ağustos ayları arasında Ankara ilinin Çankaya ve Altındağ ilçelerinde yapılan saha araştırmalarıyla elde edilmiş, bu sonuçlar Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlı Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nda "Türkçe uyuşturucu madde jargonu" olarak teyit edilmiştir. Dolayısıyla elde edilen örneklem, yalnızca çalışmanın yapıldığı bölgelerde değil, daha geniş çaplı olarak Türkiye genelinde kullanılmaktadır.

Almancada kullanılan uyuşturucu madde jargonu ise internet ortamında (çok sayıda Almanca internet sitesi aracılığıyla) araştırılmış ve elde edilen sonuçlar, diğer internet siteleri üzerinden karşılıklı olarak teyit edilmiştir. Almanca LSD jargon derlemesi için "Drogenberatung Info" (2016) sitesi doğrulama amaçlı olarak kullanılabilir.

Türkçe ve Almanca uyuşturucu jargonuna ilişkin elde edilen veriler, LSD maddesi için her iki dilde de kullanılan jargonun, karşılaştırmaya nitel ve nicel yönden uygun olduğunu gösterdiğinden, bu çalışma yalnızca anılan maddeyle sınırlandırılmaktadır. Maddenin (açık) ismi, yaygın olarak kullanılan kısaltması ve her iki dilde de aynı şekilde veya aynı özellikten kaynaklanarak benzer biçimde kullanılan jargonuna Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1. Maddenin Adı, Kısaltması ve Her İki Dilde de Ortak Görülen Jargon Örnekleri

	Almanca		Türkçe	
Madde adı	Lysergsäurediethylamid		Liserjik asit dietilamid	
Kısaltma	LSD		LSD	
Jargon	<ul style="list-style-type: none"> • Yellow sunshine • Liquid • Zucker/Zucki 	<ul style="list-style-type: none"> • Acid • Purple haze • Trip 	<ul style="list-style-type: none"> • Sarı güneş ışıkları • Likit • Şeker topağı 	<ul style="list-style-type: none"> • Asit • Mor duman • Trip

Sunulan örneklem grubunda, her iki dilde de aynı anlama gelen ve maddenin aynı özelliğinden kaynaklanan jargon kullanımlarının bulunduğu, ayrıca Almanca jargonun çok büyük ölçüde İngilizceden ve tercüme edilmeksizin aktarıldığı görülmektedir.

LSD jargonu olarak kullanılan dilsel ifadeler göstergebilimsel (1), anlambilimsel (2), kültürel (3) olarak ve Kant'ın değerlendirme kategorilerine (4) göre ele alınmakta her bir örnekte bu ilişkiler incelenmektedir. Buna göre, araştırma soruları şu şekilde sıralanabilir:

- 1- Göstergenin gösteren ve gösterilen boyutları arasında bir ilişki var mıdır? Varsa, bu ilişkinin niteliği nedir?
- 2- Bu ifadenin anlamı nedir?
- 3- Bu ifade, LSD jargonu bağlamında nasıl yorumlanmaktadır?
- 4- Bu ifade, Kant'ın ortaya koyduğu değerlendirme kategorileri bağlamında, tanımlayıcı olan kendisi ile gerçek dünya arasında bir ilişkiye sahip mi?

6. Analiz

İlgili başlıklar altında her iki dildeki ortak LSD jargonunu oluşturan ifadeler ve bunların madde ile ilişkisi ele alınmaktadır. Daha önce de belirtildiği gibi; aynı, yakın veya ilişkili anlama sahip jargon örnekleri, aynı başlık altında incelenmektedir.

6.1. “Yellow Sunshine” ve “Sarı Güneş Işıkları”

LSD'nin; emdirilmiş kağıtların yutulması, dil altında bekletilmesi veya dil üstünde emilmesi yoluyla kullanıldığı daha önce belirtilmiştir. Bu kağıtlar genellikle renkli olup üstlerinde çeşitli figürler taşımaktadırlar. Sarı kağıt üzerinde yer alan güneş figürü de, LSD emdirilmiş kağıtlarda yaygın olarak kullanılmıştır (Resim 1). Görseline yer verilen kağıdın, dil üzerine konulup emilmesiyle LSD vücuda nüfuz etmekte ve halüsinojenik etkiler baş göstermektedir.

Aslen İngilizce LSD jargonuna dahil olmasına rağmen (Csiernik, 2011, s. 122) Almandaki da kullanılan “yellow sunshine” ve Türkçe jargonda yer alan “sarı güneş ışıkları”, aynı anlama sahip ifadeler olmakla birlikte görülen tek biçimsel fark, Türkçe jargonun kaynak dilden tercüme edilmiş olmasıdır. Türkiye ve Almanya'da LSD kullanan bireylerin, “sarı güneş ışıkları”nı tamamen aynı biçimde ve aynı maddeye atfetmiş olması, “LSD’yi üreten, dağıtan ve İngilizce konuşulan bir ortak pazar bulunduğu” şeklinde yorumlanabilir.

Jargon bağlamında, genel olarak “LSD emdirilmiş kağıt” anlamına gelen “yellow sunshine” ve “sarı güneş ışıkları” ifadeleri, atıfta bulunduğu maddenin doğrudan görünümüne, diğer bir deyişle fiziksel özelliğine bağlı olarak gelişmiştir. Göstergenin biçimi (dilsel ifade, kavram), içeriği (anlam, imge) ve maddenin (nesne) kendisi arasında doğrudan bir ilişki bulunmaktadır.

Resim 1. LSD emdirilmiş sarı renkli bir kağıt üzerinde güneş figürü.

6.2. “Liquid” ve “Likit”

Renksiz, tatsız ve kokusuz bir sıvı olan LSD’nin yutulması da tüketildiği belirtilmiştir.

Almanca ve Türkçede “sıvı” anlamına gelen bu kelimeler, her iki dilde de özgün eş anlamlıları bulunmasına rağmen Latince kökenli hâlleriniyle kullanılmış olup bunun kaynağının da bir önceki örnekte olduğu gibi İngilizce ve ortak pazar olduğu değerlendirilebilir.

Bu kavramlarla kastedilen, sıvı formda LSD ya da su veya alkolle karıştırılarak seyreltilmiş LSD’dir. Daralmış anlamlarıyla jargon kapsamında kullanılan bu kavramlar, kendilerine karşılık gelen imgenin doğrudan fiziksel biçimiyle ilintilidir. Zira LSD, belirtildiği üzere ve çoğunlukla sıvı formda bulunmaktadır. Yer verilen bu bilgiler ışığında, ele alınan jargon örneği için; kavram, anlam ve nesne arasında tutarlı bir fiziksel ilişki bulunduğu görülmektedir.

6.3. “Zucker” veya “Zucki” ve “Şeker Topağı”

Madde hakkında verilen bilgiler kapsamında ve buraya kadar yapılan bir örnek analizinde, LSD’nin kağıtlara emdirilerek kullanıldığından bahsedilmiştir. Buna benzer şekilde LSD, şekerlerin üzerine de damlatılarak emdirilmekte ve bu şekerlerin emilmesiyle de vücuda alınmaktadır.

Almandaki “Zucker” kelimesi “şeker” anlamına gelirken, “Zucki” jargonu da bu kelimedenden türetilmiştir. Türkçe jargonda ise şeker kelimesi yerine “şeker topağı” tamlaması kullanılmaktadır. Her iki dilde görülen bu jargon benzerliği, her iki toplumda da LSD’nin aynı veya benzer şekilde (yöntemle) kullanıldığına işaret etmektedir.

Kelime olarak “şeker kamışı, şeker pancarı, patates, havuç, mısır, buğday vb. bitkilerin sap ve köklerinin öz suyundan veya nişastasından çıkarılan, birleşiminde karbon, oksijen ve hidrojen bulunan, beyaz, suda eriyen, mayalanabilen ve çoğu tatlı olan maddelerin” ve “bu madde katılarak yapılmış lokum, akide, çikolata vb. tatlı yiyeceklerin genel adı” (TDK, 2016) olarak tanımlanan “şeker” ve buradan hareketle geliştirilen “şeker topağı” kavramları, jargon bağlamında ele alındığında, “LSD emdirilmiş şeker” anlamında kullanılmaktadır.

Ölçünlü dilden jargona alınırken anlam daralmasına uğramış olan bu kavramlar ile imgeleri ve atıfta bulunulan nesne arasında tutarlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

6.4. “Acid” ve “Asit”

Yaygın biçimde kısaltmasıyla anılan LSD’nin asıl ismi “liserjik asit dietilamid”dir. Kısaltma ise bunun Almanca karşılığı olan “Lysergsäurediethylamid” birleşik ismini oluşturan isimlerin baş harflerinden oluşturulmuştur². Almanca madde adında da görülen “Säure” kelimesi “asit” anlamına gelmekteyken, jargonda bunun yerine İngilizce “acid” kelimesinin kullanıldığı görülmektedir. Türkçe jargonda ise, her ne kadar kaynak dildeki karşılığına benzese de, kavramın tercüme edilmiş hâli kullanılmaktadır.

Ölçünlü dildeki “asit” kelimesi, asidik özelliği olan her maddeyi niteleyebilecekken, jargondaki kavram ise anlam daralmasına uğrayarak yalnızca belirli bir asidi niteler durumdadır. Bu kavram, önceki analizlerle karşılaştığı gibi; maddenin görüntüsü, fiziksel formu veya kullanım (vücuda alınış) yöntemine dair bilgi vermemekle beraber, maddenin doğrudan kimyasal bir özelliğine atıfta bulunmaktadır. Bu nedenle de kavram, imge ve nesne arasında doğal kaynaklı bir ilişki bulunmaktadır.

6.5. “Purple Haze” ve “Mor Duman”

LSD’nin en yüksek kullanım oranlarının, 1960’lı yıllardan itibaren 1980’lere kadar olan yaklaşık 20 yıllık dönemde görüldüğü ve hippie hareketinin de bu sürece denk geldiği daha önce belirtilmiştir.

² Liserjik asit dietilamidi keşfeden Dr. Albert Hoffman İsviçrelidir ve madde, muhtemelen ilk kez Almanca adlandırılmıştır.

“Purple Haze”, “the Jimi Hendrix Experience” grubunun 1967 yılında çıkardığı bir psikedelik rock şarkısıdır. “Psikedelik rock” ise tıpkı (ve hatta çoğunlukla) LSD gibi psikedelik maddelerin etkisi altında yazılıp bestelenen veya böyle bir izlenim uyandıran rock müziği nitelenmek için kullanılmaktadır. Jimi Hendrix’in bu şarkıyı yazarken herhangi bir madde etkisi altında olup olmadığı tam olarak bilinemesi de, narkotik madde kullandığı, kendisi hakkında yazılan biyografilerde yer almaktadır (Cross, 2005, s. 236).

Almanca jargonda şarkının kendi dilindeki adı olan “purple haze” kavramı kullanılırken Türkçede bu ifade tercüme edilmiş ve “mor duman” olarak LSD jargonundaki yerini almıştır. Anılan şarkının piyasaya çıktığı dönemde LSD kullanımının çok yaygın olması, müzik türü ve sanatçının kişisel hayatı, LSD kullananların bu şarkı ile maddeyi bağdaştırmalarına neden olmuş gibi görünmektedir. Bu adlandırmanın Almanca ve Türkçede de görülmesi ise bir kez daha ortak pazar düşüncesine, yani Almanya ve Türkiye’deki uyuşturucu madde kullanıcılarının temin ettiği LSD’nin aynı kaynaktan dağıtıldığı yorumuna vurgu yapmaktadır.

LSD’nin yaygın olduğu dönemde bu maddeyi kullanan bir sanatçı tarafından ve diğer madde kullanıcılarının büyük ölçüde benimsedikleri türde çıkarılan bir şarkı adını, LSD için her iki dilde de jargon olarak kullanıldığı görülmektedir. Bununla birlikte jargon, önceki örneklerde olduğu gibi maddenin kendisine veya herhangi bir özelliğine (niteliğine) atıfta bulunmamaktadır. Kavram ile imge ve nesne arasında doğrudan bir ilişki bulunmamaktadır. Önceki analizlerle karşılaştırıldığında, jargon ilişkisini tespit edebilmek için daha farklı bağlamdaki bir arkaplan bilgisine ihtiyaç duyulmaktadır.

6.6. “Trip”

Almanca ve Türkçedeki son ortak LSD jargonu örneği olan “trip” kelimesi, her iki dile de İngilizceden geçmiş olmakla birlikte tercüme edilmeksizin kullanılmaktadır. Önceki başka örneklerde olduğu gibi, maddenin ortak kaynağına işaret eden jargondaki bu kelimenin İngilizce anlamı “belirli bir yere yapılan seyahat” olarak tanımlanmaktadır (Sinclair, 2001, s. 1672).

Trip, jargonda ise “uyuşturucu maddelerin kullanımından sonra görülen, genellikle halüsinasyonların eşlik ettiği sarhoşluk hâli” olarak tanımlanmaktadır (Duden, 2016). LSD gibi bir halüsinojenin tetiklediği değişken farkındalık hâli ve bu madde etkisi altında yaşanan psikedelik deneyim, bir “seyahat” olarak yorumlanmakta ve jargon, ölçünlü dilde yer alan bir kavramın birincil anlamına katılan mecaz ile oluşturulmaktadır. Bu bağlamda kavram, imge ve nesne arasında nedensel bir ilişki olduğu görülmektedir.

Sonuç

Yukarıda, liserjik asit dietilamid (LSD) için hem Almanca hem de Türkçede kullanılan altı farklı jargon örneğinin karşılaştırmalı incelemesine yer verilmiştir. Bu incelemenin sonuçları aşağıdaki tabloda kısaca özetlenmektedir.

Tablo 2. Almanca ve Türkçedeki Ortak LSD Jargonu Kavramlarının Anlam ve İlişki Tablosu

Kavram (Almanca, Türkçe)	Jargon anlamı	Kavram ve nesne ilişkisi
Yellow sunshine Sarı güneş ışıkları	Kağıda emdirilmiş LSD	Görünüm
Liquid Likit	Sıvı formda ya da su veya alkolle karıştırılarak seyreltilmiş LSD	Fiziksel form
Zucker / Zucki Şeker topağı	LSD emdirilmiş şeker	Nesnenin katıldığı madde
Acid Asit	LSD	Kimyasal özellik, kısa isim
Purple Haze Mor duman	LSD	—
Trip Trip	LSD'nin yarattığı sarhoşluk hâli	Etkinin mecaz anlatımı

Sonuç olarak, hem Almanca hem de Türkçede kullanılan ortak jargonun önemli bir kısmında; jargon kapsamında kullanılan kavramlar, bu kavramların kelime anlamları ile jargondaki anlamları ve atıfta bulunulan nesne arasında birtakım ilişkiler bulunduğu tespit edilmiştir. Bu ilişkilerin; maddenin katıldığı bir başka maddeyle, görünümüyle, fiziksel biçimi ve dolayısıyla kullanım şekliyle, kimyasal özelliğiyle ve insan vücudundaki etkisiyle ilintili olduğu görülmektedir. İncelemeye konu edilen kavramlardan bir tanesi, “mor duman” (purple haze), diğer örnekler ile karşılaştırıldığında, kendisiyle jargon anlamı arasında doğrudan bir ilişki sunmamıştır. Buna rağmen anılan kavramın tıpkı İngilizcede olduğu gibi Almanca ve Türkçede de “LSD” yerine jargon olarak kullanılması ve her iki dildeki LSD jargonunun da önemli ölçüde İngilizceden etkilenmiş olması, her iki topluluğun da anılan maddeyi ortak pazardan temin ettiği değerlendirilmesine yol açmaktadır.

Kaynakça

- Aksan, D. (1977). *Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Dilbilim), C. 1*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Cross, C. R. (2005). *Room Full of Mirrors: A Biography of Jimi Hendrix*. New York: Hyperion.
- Csiernik, R. (2011). *Substance Use and Abuse*. Toronto: Canadian Scholars' Press.
- DrugFacts-Hallucinogens*. NIDA (National Institute on Drug Abuse), 8 Aralık 2016 tarihinde <https://www.drugabuse.gov/publications/drugfacts/hallucinogens> adresinden erişildi.
- Get The Facts About Drugs*. UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime), 11 Aralık 2016 tarihinde https://www.unodc.org/documents/drugs/getthefacts_E.pdf adresinden erişildi.
- Güncel Türkçe Sözlük*. TDK (Türk Dil Kurumu), 9 Aralık 2016 tarihinde http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&view=gts adresinden erişildi.
- Jargon*. Duden, 23 Ekim 2016 tarihinde <http://www.duden.de/rechtschreibung/Jargon> adresinden erişildi.
- Kant, I. (1900). *Kritik der reinen Vernunft*. Berlin: Preußische Akademie der Wissenschaften.
- Kiffer Wörterbuch*. Drogenberatung Info, 23 Ekim 2016 tarihinde [http://www.drogenberatung24.com/Kiffer W%F6rterbuch.htm](http://www.drogenberatung24.com/Kiffer_W%F6rterbuch.htm) adresinden erişildi.
- Lysergid (LSD)*. EMCDDA (The European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction), 18 Kasım 2016 tarihinde <http://www.emcdda.europa.eu/publications/drug-profiles/lsd/de> adresinden erişildi.
- Saussure, F. D. (2001). *Grundfragen der allgemeinen Sprachwissenschaft* (H. Lommel, Çev.), (C. Bally and A. Sechehaye, Ed.), (3. Bsk.). Berlin, New York: Walter de Gruyter.
- Sinclair, J. (Ed.) (2001). *English Dictionary for Advanced Learners* (3. Bsk.). Glasgow: HarperCollins.
- Yıldız, H. (2010). Sözlü Kültür Malzemesi Olarak Türkçede Askerlik Jargonu. *Millî Folklor*, 11(88), 112-125.